

فرزند کنجکاو

مترجم: عالمه هادیان حیدری

مدرسنامه

: کلیت، مری، ۱۹۵۵ - م.

Mary Kellett

عنوان و نام پدیدآور

: فرزند کنجکاو / [نویسنده مری کلیت]؛ مترجم عالمه هادیان حیدری؛ ویراستار مرجان یاری.

مشخصات نشر

: تهران: کاکتوس، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری

: ۳۲۰ ص. ۵/۱۴×۲۱/۵ س.م.

شابک

: ۱۰۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۵۲-۱۶-۵

وضعیت فهرست نویسی

: فیا

یادداشت

: عنوان اصلی: How to develop children as researchers : a step-by-step guide to teaching the research process, ۲۰۰۵.

یادداشت

: کتاب حاضر نخستین بار تحت عنوان "تحقیق به زبان ساده: راهنمای قدم به قدم تدریس روش تحقیق برای کودکان و نوجوانان"، با ترجمه حیدر محمدی باغملایی توسط انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی بروجرد و دانشگاه آزاد اسلامی بوشهر، در سال ۱۳۸۹، و سپس در سالهای مختلف با عناوین متفاوت توسط ترجمان و ناشران مختلف نیز ترجمه و منتشر شده است.

موضوع

: تحقیق - راهنمای آموزشی (ابتدایی)

موضوع

: تحقیق - راهنمای آموزشی (متوسطه)

شناسه افزوده

: هادیان حیدری، عالمه، ۱۳۶۳ - مترجم

شناسه افزوده

: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بروجرد

شناسه افزوده

: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بوشهر

زده بندی کنگره

: ۱۰۴۷/۳LB/۱۰۴۷/۳

زده بندی دیویی

: ۰۰۱/۴۰۷۱

شماره کتابشناسی ملی

: ۳۰۲۷۸۷۸

اشارات کاکتوس

فرزند کنجکاو

مترجم: عالمه هادیان

ویراستار: محمدرضا صامتی

نوبت چاپ اول: ۱۳۹۲

تعداد صفحات: ۲۶۴

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

۹۷۸-۶۰۰-۶۱۵۲-۱۶-۵

آدرس ناشر: خیابان کارگر شمالی خیابان نصرت کوی باغ نو کوی داوود آبادی پلاک ۳

فکس: ۶۶۴۳۴۹۵۱ ۰۲۱-۱۹۰۱۵۷۲ e-mail: ncactus@gmail.com

فهرست مطالب

فهرست مطالب	۱۲
دیباچه	۱۳
چرا روش تحقیق را به دانش آموزان آموزش دهیم؟	۱۴
چگونه این کتاب سازماندهی شده است	۱۷
فصل اول	۲۱
تحقیق چیست؟	۲۱
محتوای آموزشی برای فصل ۱	۲۲
ماهیت تحقیق	۲۲
چرا تحقیق مهم است؟	۲۳
تحقیق و "حقیقت"	۲۴
تحقیق و اصول اخلاقی	۲۵
فعالیت اصلی	۲۶
سطح میانی	۲۶
تفکیک فعالیت‌های اصلی	۳۱
سطح ساده‌تر	۳۱
سطح پیشرفته‌تر	۳۱
بازی‌های کارتی محقق متبحر	۳۲
بازی ۱: جفت‌سازی	۳۳
فعالیت‌های متعاقب	۳۳
مقاله تحقیقی پیشنهادی برای این تکلیف	۳۳
مطالعه بیشتر	۳۴

فصل دوم ۳۵

کسب تجربه از تحقیقات دیگران ۳۵

محتوای آموزشی برای فصل ۲ ۳۵

انواع مختلف تحقیق ۳۶

یادگیری از تحقیق محققان دیگر ۳۹

راه خود را در یک مقاله تحقیقی بیابید ۴۱

منابع و مآخذ ۴۲

روش شناسی ۴۴

یافته‌ها ۴۵

بحث ۴۵

نتیجه‌گیری ۴۶

رشد مهارت‌های پیشرفته خواندن ۴۷

خواندن سریع ۴۷

خواندن نقدگرایانه ۴۸

بایگانی کردن ۴۹

فعالیت‌های اصلی ۵۰

سطح متوسط ۵۰

تنوع در فعالیت‌های اصلی ۵۱

سطح پیشرفته ۵۱

مهارت‌های جستجوی اطلاعات ۵۲

بازی‌های کارتی محقق متبحر ۵۲

فعالیت اضافی اختیاری ۵۳

فعالیت‌های متعاقب ۵۳

۵۴..... مطالعه بیشتر

۵۵..... فصل سوم

۵۵..... اصول اخلاقی تحقیق

۵۶..... محتوای آموزشی برای فصل ۳

۵۷..... رضایت آگاهانه

۶۰..... نیرنگ و فریب

۶۰..... رازداری و عدم قیدنامی

۶۱..... فعالیت‌های اصلی

۶۳..... بازی‌های کارتی محقق متبحر

۶۳..... بازی ۳: جفت‌های به خاطر سپردنی

۶۳..... فعالیت‌های اختیاری اضافی

۶۳..... فعالیت متعاقب

۶۴..... مطالعه بیشتر

۶۵..... فصل چهارم

۶۵..... طراحی سوال تحقیق

۶۶..... محتوای آموزشی برای بخش ۴

۶۷..... من تلاش می‌کنم که چه چیزی را بفهمم؟

۶۷..... روند قیفی کردن

۷۰..... فعالیت‌های اصلی

۷۱..... بازی‌های کارتی محقق متبحر

۷۲..... فعالیت‌های اختیاری اضافی

۷۲..... فعالیت‌های متعاقب

۷۲.....	مطالعه بیشتر
۷۵.....	فصل پنجم
۷۵.....	تکنیک‌های مشاهده
۷۵.....	محتوای آموزشی برای فصل ۵
۷۶.....	مشاهده طبیعی
۷۷.....	مشاهده مشارکتی
۷۸.....	مشاهده منظم
۸۱.....	زمان خلاصه کردن
۸۲.....	مشاهده بلادرنگ و مشاهده در زمان معلق
۸۳.....	نمونه‌ای از مشاهده در زمان واقعی
۸۶.....	استفاده از ویدئو برای جمع‌آوری داده‌های مشاهده‌ای در زمان معلق
۸۷.....	نکته‌هایی برای جمع‌آوری داده‌های مشاهده‌ای به کمک دوربین ویدئویی
۸۹.....	مسائل اخلاقی هنگام ضبط فیلم
۹۰.....	فعالیت اصلی
۹۰.....	تفسیر راهنما
۹۲.....	تفاوت عقاید در فعالیت‌های اصلی
۹۳.....	مزایا و معایب مشاهده معلق در زمان معلق
۹۴.....	مزایای ثبت داده‌ها با ویدئو
۹۶.....	بازی‌های کارتی محقق متبحر
۹۶.....	بازی ۵: پنج‌ها
۹۷.....	فعالیت‌های مازاد اختیاری و کارهای پیگیرانه
۹۸.....	مطالعه بیشتر
۹۹.....	فصل ششم

۹۹	تکنیک‌های مصاحبه
۱۰۰	محتوای آموزشی برای فصل ۶
۱۰۰	مقدمه
۱۰۱	مصاحبه منظم
۱۰۵	مصاحبه‌های ناهنظم (بدون ساختار)
۱۰۶	مصاحبه‌های نیمه منظم
۱۰۸	مصاحبه‌های گروهی
۱۱۲	مسائل کاربردی درباره مصاحبه
۱۱۴	فعالیت‌های اصلی
۱۱۴	سطح میانی
۱۱۴	سطح ساده‌تر
۱۱۴	سطح پیشرفته‌تر
۱۱۵	بازی‌های کارتی محقق متبحر
۱۱۵	بازی ۶: کارشناسان
۱۱۶	فعالیت‌های اضافی اختیاری و فعالیتهای معاقب
۱۱۶	مطالعه بیشتر
۱۱۷	فصل هفتم
۱۱۷	پرسشنامه‌ها و تحقیقات
۱۱۸	محتوای آموزشی برای فصل ۷
۱۱۸	مقدمه
۱۱۹	انواع سوال
۱۲۰	اهداف آزمون
۱۲۵	سوگیری سوال

۱۲۸	مسائل اخلاقی
۱۲۹	طراحی پرسشنامه ها
۱۲۹	پرسشنامه های بدونکنظم (بدون ساختار)
۱۳۱	ترتیب سوال ها
۱۳۲	فعالیت های اصلی
۱۳۵	فعالیت های متعاقب
۱۳۵	کارت های بازی کارشناس متبحر
۱۳۶	بازی ۷: هفت های منفرد
۱۳۷	فعالیت اضافی اختیاری
۱۳۸	مطالعه بیشتر
۱۳۹	فصل هشتم
۱۳۹	تکنیک های آزمایشی
۱۴۰	محتوای آموزشی برای فصل ۸
۱۴۰	مقدمه
۱۴۱	نمونه های جامعه
۱۴۲	طرح پیش آزمون/ پس آزمون
۱۴۳	طرح کاهش (حذف)
۱۴۴	فعالیت های اصلی
۱۴۴	اظهارات راهنما: سناریوی سطح ساده- آزمایش نوشیدن آب
۱۴۵	اظهارات راهنما: سناریوی سطح میانی- آزمایش داروی افزایش قد
۱۴۵	اظهارات راهنما: سناریوی سطح پیشرفته- آزمایش رنگ ترجیحی نوزادان
۱۴۶	فعالیت های متعاقب
۱۴۷	کارت های بازی کارشناس متبحر
۱۴۷	بازی ۸: بلوفم را بگو

۱۴۷	فعالیت‌های اضافی اختیاری
۱۴۸	مطالعه بیشتر
۱۵۰	فصل نهم
۱۵۰	تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی
۱۵۱	محتوای آموزشی برای فصل ۹
۱۵۱	مقدمه
۱۵۱	کدگذاری
۱۵۲	یادداشت برداری
۱۵۳	خلاصه سازی
۱۵۵	فعالیت‌های اصلی
۱۵۶	اظهارات راهنما
۱۵۶	موضوع ۲: تلاش سخت برای جلب توجه
۱۵۷	موضوع ۳: حرکات مرتبط با اندازه کوچک
۱۵۸	تسایز فعالیت‌های اصلی
۱۵۸	سطح پیشرفته
۱۵۸	سطح ساده
۱۵۸	فعالیت‌های متعاقب
۱۵۹	بازی‌های کارتی محقق متبحر
۱۵۹	بازی ۹: جفت‌های شکار شده
۱۶۰	مطالعه بیشتر
۱۶۱	فصل دهم
۱۶۱	تجزیه و تحلیل داده‌های کمی
۱۶۱	محتوای آموزشی برای فصل ۱۰

۱۶۲	 مقدمه
۱۶۲	 داده‌های مشاهده‌ای کمی
۱۶۷	 فعالیت‌های اصلی
۱۶۸	 تجزیه و تحلیل داده‌های مقایسه‌ای
۱۷۰	 مشخصه آماری
۱۷۱	 فعالیت‌های سطح پیشرفته
۱۷۱	 فعالیت‌های متعاقب
۱۷۲	 بازی‌های کارتی محقق متبحر
۱۷۲	 بازی ۱۰: مربع دومینو
۱۷۳	 مطالعه بیشتر
۱۷۵	 فصل یازدهم
۱۷۵	 تهیه گزارش تحقیق
۱۷۵	 محتوای آموزشی برای فصل ۱۱
۱۷۶	 مقدمه
۱۷۶	 گزارش مکتوب
۱۷۷	 گسترش مهارت‌های گزارش نویسی دانش‌آموزان
۱۷۸	 سازماندهی و ساختارمندی
۱۷۸	 وضوح و سبک
۱۷۹	 انتخاب‌ها در گزارش نویسی
۱۸۰	 فعالیت‌های اصلی
۱۸۱	 فعالیت‌های اضافی اختیاری
۱۸۲	 فرصت‌های انتشار
۱۸۳	 کارت‌های بازی محقق متبحر
۱۸۳	 بازی ۱۱: دومینوها

۱۸۴	 مطالعه بیشتر
۱۸۵	 فصل دوازدهم
۱۸۵	 مهارت‌های ارائه
۱۸۵	 محتوای آموزشی برای فصل ۱۲
۱۸۶	 ارائه پاورپوینت
۱۸۸	 فرصت‌های ارائه تحقیق
۱۸۸	 فعالیت‌های اصلی و فعالیتهای پی آیند
۱۸۸	 کارت‌های بازی محقق متبحر
۱۸۹	 بازی شماره ۱۲: جور کردن یا شکست خوردن
۱۹۰	 مطالعه بیشتر
۱۹۱	 فصل سیزدهم
۱۹۱	 کودکان به عنوان محققان فعال
۱۹۱	 چگونه مرگ بر کودکان اثر می‌گذارد؟
۱۹۲	 مقدمه
۱۹۲	 روش‌شناسی
۱۹۴	 یافته‌ها
۱۹۸	 بحث
۱۹۹	 نتیجه
۲۰۰	 مقدمه
۲۰۲	 روش‌شناسی
۲۰۷	 یافته‌ها
۲۱۰	 مشاهددها

۲۱۱	 مصاحبه کاپیتان‌ها
۲۱۴	 تجزیه و تحلیل یافته‌ها
۲۱۵	 مشاهده‌ها
۲۱۶	 پرسشنامه بازیکنان
۲۱۷	 مصاحبه کاپیتان‌ها
۲۱۷	 بحث
۲۱۸	 نتایج
۲۱۹	 مقدمه
۲۲۰	 روش‌شناسی
۲۲۰	 یافته‌ها
۲۲۰	 مشاهده‌ها
۲۲۶	 بانک منابع قابل کپی

دیباچه

چرا روش تحقیق را به دانش‌آموزان آموزش دهیم؟

در دنیای پررکسالتان، روش تحقیق به عنوان ابزار یادگیری و عامل نشر تفکر نقدنگر حائز اهمیت بسیاری است. اهمیت تحقیق در رشد حرفه‌ای و شخصی افراد، پیوسته مورد تصدیق بوده است. بنابراین چرا نباید کودکان از روشی یکسان بهره‌مند شوند؟ پیشتر از این کودکان از این رویکرد محروم بوده‌اند. چرا که فهم روش تحقیق برای آنها بسیار مشکل بوده است. موانع عمده بر سر راه این موضوع، حول سه موضوع اساسی می‌باشد که عبارتند از: سن (و به طور ضمنی، صلاحیت)، دانش و مهارت. اگر ما بتوانیم شیوه‌ای پیدا کنیم تا بر این موانع غلبه کرده و روش‌های ابداعی کشف کنیم که کودکان را در فرآیند تحقیق مشارکت دهیم، می‌توانیم به منبع غنی که تاکنون در سطح وسیعی استفاده نشده دسترسی یابیم و در این راه قدرت خلاقیت، مهارت‌های تفکر نقدنگر و ظرفیت‌های تجزیه و تحلیل را نیز رسد. دهیم. محتوای این کتاب نتیجه دو سال تحقیق پیشگامانه در جهت کشف، گردآوری و اصلاح راه‌های بهینه‌ای برای آموزش روش تحقیق به کودکان بدون به خطر افتادن اصول محوری آن می‌باشد. مدل توصیف شده در این کتاب در جستجوی اصلاح روش تحقیق به جای تعدیل آن است. این مدل هم مهارت تحقیقاتی نویسنده و هم تجربه آموزشی او در طراحی برنامه آموزشی تعاملی که در آن کودکان بتوانند به صورت ارزشمند مشارکت داشته باشند را ترسیم خواهد کرد.

علی‌رغم اعمال بسیاری از تغییرات در دهه اخیر، برنامه‌ریزی آموزشی ملی هنوز با تجویز بیش از حد بایدها و نبایدها در محتوا و رویکردهای آموزشی روبروست و دید آن کلی و بدون در نظر گرفتن جزئیات است. شکایت مکرر کارشناسان آموزش

و پرورش آن است که با پایان یافتن کار موضوعی، کودکان به ندرت فرصت دارند تا به مطالعه چیزی به صورت عمقی بپردازند (پایکه، ۱۹۹۳). واحد پروژه، اگرچه تعدیل شده اما هنوز در بسیاری از مدارس تدریس می‌شود، چنانچه کودک محقق یازده ساله اینگونه می‌گوید: "من قبلاً فکر می‌کردم که انجام پروژه‌ها یعنی گردآوری مطالب از کتاب‌ها و اینترنت". پروژه‌ها چیزی بیشتر از بریدن و چسباندن اطلاعات هستند. تحقیق پویا، فرصتی ایده‌آل برای شاگردان ایجاد می‌کند تا با موضوعات به طور عمیق درگیر شوند و به صورت ابتدایی با اطلاعات خود ساخته کار کنند.

همچنین روند تحقیق ابزار مناسبی برای فرآیندهای فراشناخت و تفکر نققدنگر از طریق ارزشیابی تحقیق افراد دیگر و طرح تحقیقی خود دانش‌آموزان فراهم می‌سازد. توانایی نیل به یک سوال تحقیقی متمرکز و فرضیه‌های قابل آزمون، بجا و مناسب، مهارتی ارزشمند است که می‌تواند قابلیت انتقال به قسمت‌های دیگر برنامه‌ریزی آموزشی را داشته باشد. انتخاب شیوه مناسب جهت پاسخ به سوالات پژوهشی، تفکر منطقی کودکان را بسط داده و در سایه انطباق با دانش اکتسابی، بالنده می‌شود. روند جمع‌آوری اطلاعات اغلب نیازمند دخل و تصرف در حجم زیادی از اطلاعات است - بیشتر از آنچه که دانش‌آموزان در کلاس در حالت معمول برای کار در کلاس بدان نیازمندند - و با دخل و تصرف صحیح و موفقیت‌آمیز در کمیت‌ها و اطلاعات، شاهد بروز مهارت‌های سازماندهی و مدیریت به عنوان عناصر اساسی مهارت‌های تحقیق خوب در دانش‌آموزان خواهیم بود.

"مطالعات پایلوت" (کلت و دیگران، ۲۰۰۴) نشان داد که دانش‌آموزان گام بزرگ یادگیری‌شان را در مرحله تجزیه و تحلیل اطلاعات تحقیق برمی‌دارند. موشکافی دقیق نیاز به بازسازی لایه به لایه‌ی مشاهدات به دست آمده از اطلاعات دارد و مهارت‌های بیشتر نیازمند مقایسه و تقابل در مجموعه این اطلاعاتی است که به طور قابل توجهی موجب گسترش تفکر بسیار منظم می‌شوند.